

Slik maler du fasaden

Vi er mange som skal bruke noen regnfrie sommerdager til å vedlikeholdsmale huset. Dette er en oppgave som kan føles stor og vanskelig, samtidig som den er absolutt nødvendig for å bevare verdiene huset representerer. Men med riktig fremgangsmåte, verktøy og forarbeid, bør jobben være overkommelig for de aller fleste.

Av Iver Valkvæ/ifi.no, ifi.no

Forarbeid

Rengjør veggen godt med et såpefritt rengjøringsmiddel, som for eksempel kraftvask, forvask eller et tilsvarende produkt som er beregnet på bruk før underlaget males. Grønnsåpe og oppvaskmiddel skal unngås. Bland ut midlet i en bøtte med lunkent vann, og kost det ut over en del av veggen. La midlet virke noen minutter før du koster over igjen og mekanisk fjerner skitt og smuss.

Bruk en stålbørste med flate tråder til å skrape vekk løstsittende maling. Fiberreisning og andre løse trefibre fjernes med en skrape. Til større skrapejobber brukes en tohandsskrape. Har du skrapet frem bart treverk, skal dette grunnes, og grunningen må tørke før du maler med toppstrøksmalingen.

VASK: Bruk et såpefritt rengjøringsmiddel – ikke Zalo eller grønnsåpe.

Del opp jobben

Et hus har gjerne fire eller flere yttervegger. Men kanskje ikke alle fasadedeler må males samme år? Veggene der solen steker mest, mot sør og vest, slites raskest, og bør vedlikholdsmales oftere enn vegger mot nord og øst. Ved å dele opp fasademalingen etter behov, blir oppgaven også mer beskjeden når den først skal utføres, og du slipper å bruke tid og penger på arbeider som det stengt tatt ikke er behov for akkurat nå.

Påfør nok

Det holder ikke å bare freshe opp fargen. For at malingen skal holde så lenge som leverandøren sier er mulig, må den påføres i tykke nok sjikt. Å følge anbefalingene fra produsenten om forbruk per kvadratmeter er viktig.

Har du regnet ut at du ville trenge 30 liter maling, og står igjen med 10 liter når du har malt ferdig, er det bare deg selv du lurer. Når du sparer på malingen ved å male tynne strøk, brenner solen vekk filmen raskt og du vil oppleve flassing, selv om malingen ser fin ut fra starten.

Står det på boksen at 1 liter maling skal holde til 7 kvadratmeter, mål da opp 7 kvadratmeter på veggen og bruk 1 liter til å male der. Da får du inn i hendene hvor mye maling som skal påføres.

PÅFØR NOK: Med rull får du på malingen i jevne og passe tykke sjikt, på en rask måte.

Ikke spar på verktøyet

En annen ting det ikke lønner seg å spare på, er godt verktøy. Med en god rull til påføring, et forlengerskaft og noen pensler av god kvalitet i ulike størrelser, får du raskt ført på maling både på store flater og i alle kroker og kroker.

Det er lett å legge på ujevnt med en pensel. Med rull jobber du raskt og jevnt, og det er derfor enklere å få på anbefalt mengde maling på veggen. En god pensel tar opp mye maling, slik at du ikke må dyppe like ofte, og fordeler malingen jevnt ut over underlaget. Velger du et for billig verktøy, er det fare for at det tømmer seg for fort. Da får du ikke fordelt malingen godt nok utover veggen, og du får steder med for mye maling og steder med for lite, også om det totale forbruket er riktig.

VERKTØY: Rullen etterlater et mønster i malingen, som bør strykes ut med pensel. Arbeid over en mindre flate av gangen slik at malingen ikke tørker før du har glattet den ut.

Pass på sola

Når du skal male er det lurt å følge med både på værmeldingen og klokken, og å sette av nok tid til å gjøre deg ferdig. Regn på en nymalt flate kan føre til at malingen vaskes vekk, med skjolder og dårlig finish som følge. For mye sol er heller ikke bra.

Vent til solen har passert veggene der du skal male, og til overflaten har fått avkjølt seg litt. Er det for varmt eller for mye sol, vil malingen kunne skinntørre, før den er tørket helt gjennom, og det kan føre til blæring.

Dette trenger du

Malebøtte til å ha malingen i. Denne er mer stabil enn et rullekar, og rommer mer maling slik at du ikke trenger å fylle på like ofte. Bøtten har hank og kan krokes fast i en stige. Rull til påføring. Velg rull for stående kledning, eller en rull for liggende kledning som kan vinkles etter behov. Noen pensler i ulike størrelser. En flat, bred pensel til å stryke ut mønsteret rullen etterlater. En smalere, flat pensel til hjørner og detaljer. En oval pensel er også god å ha, fordi med den kan du male bredt eller smalt, avhengig av hvordan du holder den. Dekkefilt. Et forlengerskaft. Både pensler og rull kan monteres på forlengerskaft for økt rekkevidde og mer ergonomisk arbeidsstilling.

VERKTØY FOR KLARGJØRING: Stålbørste, skrape og vaskekost er nødvendig ved preparering. Arbeidshansker, forlengerskaft og dekkefilt er også godt å ha.

Dekk til

Dekk godt til planter og busker før du vasker. Bruk også dekkefilt til å beskytte plattingen der du står. Bruk gjerne plast og maskeringstape til å beskytte grunnmur og tilstøtende flater.

DEKK TIL: Rengjøringsmidlet kan skade planter og vekster. Beskytt disse med dekkefilt.

Vask

Rengjør veggen godt med et såpefritt rengjøringsmiddel, som for eksempel kraftvask, forvask eller et tilsvarende produkt som er beregnet på bruk før underlaget males. Grønnsåpe og oppvaskmiddel skal unngås. Bland ut midlet i en bøtte med lunkent vann, og kost det ut over en del av veggen. La midlet virke noen minutter før du koster over igjen og mekanisk fjerner skitt og smuss.

VASK: Bruk et såpefritt rengjøringsmiddel – ikke Zalo eller grønnsåpe.

Skyll

Skyll godt med mye rent vann. Bruk hageslangen, ikke en høytrykkspyler.

SKYLL: Skyll godt med mye vann.

Fjern alt løst

Bruk stålbørsten med flate tråder til å skrape vekk løstsittende maling. Fiberreisning og andre løse trefibre fjernes med en skrape. Til større skrapejobber brukes en tohandsskrape.

STÅLBØRSTE: Stålbørsten kan brukes sammen med forlengerskaft.

Slå inn spikrene

Tohåndsskrappen kan brukes for å slå inn spikere og stifter som stikker ut fra veggen.

SLÅ INN: Tohåndsskrappen har et hammerhode slik at du kan slå inn spikere som du oppdager stikker ut.

Grunn bart treverk

Har du skrapet frem bart treverk, skal dette grunnes, og grunningen må tørke før du maler med toppstrøksmalingen.

GRUNNING: Bort treverk skal alltid grunnes før du maler.

Toppstrøksbehandling – dette trenger du:

Malebøtte til å ha malingen i. Denne er mer stabil enn et rullekar, og rommer mer maling slik at du ikke trenger å fylle på like ofte. Bøtten har hank og kan krokes fast i en stige. Rull til påføring. Velg rull for stående kledning, eller en rull for liggende kledning som kan vinkles etter behov. Noen pensler i ulike størrelser. En flat, bred pensel til å stryke ut mønsteret rullen etterlater. En smalere, flat pensel til hjørner og detaljer. En oval pensel er også god å ha, fordi med den kan du male bredt eller smalt, avhengig av hvordan du holder den. Dekkefilt Både pensler og rull kan monteres på forlengerskift for økt rekkevidde og mer ergonomisk arbeidsstilling.

Detaljer og hjørner

Start med pensel i et hjørne eller der det er vanskelig å komme til med rullen.

KRIKER OG KROKER: Bruk pensel til påføring bare der du ikke kommer til med rull.

Godt verktøy

En pensel av god kvalitet har «mellomrom» mellom bustrekkene. Disse hulrommene fungerer som malingreservoar, slik at penselen tar opp mye maling hver gang du dypper den. Ikke skrap vekk maling mot kanten av bøtten.

MALINGDEPOT: En god pensel tar opp mye maling, og gir den fra seg passe raskt.

Bruk rull

Det sies at riktig verktøy er halve jobben, og det er mer enn bare et utsagn. Faktisk kan du med riktig maleverktøy spare over 50 prosent av tiden du bruker på å male husveggen.

Mett rullen godt før du begynner. Påfør maling med rullen. En utendørsrull har lang luv, slik at den kommer til også inne i profilsporene mellom panelbordene.

BRUK RULL: Rullen for stående kledning har en bredde som passer godt for ett panelbord.

Stryk ut grengen

Stryk ut rullemonsteret med pensel. Det gjør både finishen penere, og fjerner strukturen som smuss fester seg i etterpå. Penselen skal være fuktig, det vil si dyppet forsiktig i malingen.

GRENG: På de øvre bordene er malingen etterbehandlet med pensel, rullemønsteret synes tydelig på det underste bordet.

Ikke glem kanter og endeved

Vær ekstra nøye med påføring av tilstrekkelig maling på kanter og endeved. Her må malingen virkelig dekke. Kuttflater og endeved er ofte ekstra utsatt for vanninntrenging, og bør derfor males godt.

DETALJER: Sett aldri av penselen inne i hjørnet, begynn et lite stykke ut på flaten og fordel malingen til begge sider.

Sjekk alltid tørketiden

Vent med strøk to til etter at malingen er overmalbar ifølge instruksene på emballasjen. Husk at kjølig og fuktig vær gjør at tørketidene forlenges. Ikke vent for lenge mellom de to toppstrøkene.

ETTER: Topp- og mellomstrøket med akrylmaling skal smelte sammen til ett sjikt. Drøyer du for lenge før siste strøk påføres vil holdbarheten bli dårligere, fordi sjiktene opptre separat istedenfor å smelte sammen.